

women

Dutch Gender Platform

Jaarverslag
2009

colofon

Auteur: Zairah Khan

Ontwerp: Piraña grafisch ontwerp, Utrecht

Drukwerk: CO₂ neutrale productie - Chevalier International

Foto cover: iStockphoto

WO=MEN

Plein 9

2511CR Den Haag

Nederland

www.wo-men.nl

email: info@wo-men.nl

Skype: wo-men1

Tel: +31 (0) 70 311 88 07

Fax: +31 (0) 70 356 14 96

Bank: 78.13.99.319 Triodos Bank

Copyright (CC) 2010, WO=MEN, Dutch Gender Platform The Hague - Creative Commons Attribute - NonCommercial - ShareAlike 3.0

Netherlands License. U bent vrij om dit werk te delen, gebruiken, kopiëren en verspreiden voor niet-commerciële doeleinden onder

de voorwaarde dat u op gepaste wijze de naam van WO=MEN vermeld en gebruik maakt van dezelfde licentie.

Inhoudsopgave

Wie is WO=MEN	4
Voorwoord voorzitter	5
Inleiding	6
Highlights 2009	7
Activiteiten	8
Partners	14
Communicatie	16
WO=MEN organisatie	17
Ledenlijst & Accountantsverklaring	18
Financiën	19

Wie is **WOMEN**

meer dan 60 organisaties, instituties en mannen en vrouwen welke gecommitteerd zijn aan genderjustice wereldwijd.

In 2009 groeide het aantal individuele leden van 41 naar 49. Het aantal institutionele leden groeide van 17 naar 20. Dat brengt het totaal aantal leden in 2009 op 69, een verdubbeling van het aantal leden ten opzichte van 2007, het oprichtingsjaar van WO=MEN. In 2009 is veel werk verricht om de communicatie richting leden te systematiseren en te verbeteren. Er zijn twee Algemene Ledenvergaderingen geweest. De eerste op 4 juni en de tweede op 17 november.

Onze missie

WO=MEN streeft ernaar om zelfbeschikking 'empowerment' van vrouwen en genderrechtvaardigheid 'genderjustice' (weer) zichtbaar op de agenda te zetten en te behouden van de Nederlandse overheid, de politiek, ontwikkelingsorganisaties en maatschappelijke groeperingen, en een bijdrage te leveren aan het (inter)nationale debat over vrouwenrechten. Het proces om dit doel te bereiken is een participatief proces, waarbij zowel mannen als vrouwen, individuen en instituten, een gelijke plaats hebben in het debat en allen verantwoordelijkheid dragen voor het bereiken van genderrechtvaardigheid. De fundamentele waarden en uitgangspunten van het platform zijn: het belang van emancipatie voor armoedebestrijding en een duurzame en rechtvaardige wereld, het nut van een rechtenbenadering, evenals een werkwijze die gebaseerd is op participatie, vertrouwen, respect voor elkaar, professionaliteit, uitwisseling en samenwerking.

Onze visie

De Nederlandse overheid, de politiek, ontwikkelingsorganisaties, private sector en maatschappelijke groeperingen hebben een internationaal beleid, en voeren dit uit, gebaseerd op genderrechtvaardigheid in alle dimensies. Nederland levert een belangrijke bijdrage aan het bereiken en behouden van genderrechtvaardigheid in de wereld.

Anneke Wensing voorzitter WO=MEN Dutch Gender Platform

Naast mijn vriend zit ik in de auto met de laptop op mijn knieën te schrijven, op weg van Drenthe naar Utrecht. Niet erg geëmancipeerd dat hij (altijd) rijdt, maar het geeft me vandaag wel mooi een paar uurtjes van reflectie over WO=MEN in 2009. Terwijl het landschap aan me voorbij schiet en met de radio zacht op de achtergrond. Ik ben de koningin, hij de chauffeur. Heerlijk. 2009 was natuurlijk in de eerste plaats het jaar waarin de effecten van de financiële crisis duidelijk werden. En die effecten treffen de allerarmsten het hardst: vrouwen in ontwikkelingslanden. In die omstandigheden is het extra triest te noemen dat met de crisis ook het budget voor ontwikkelingssamenwerking afneemt. Hierdoor worden vrouwen in ontwikkelingslanden dubbel getroffen. Ook de Nederlandse NGOs die vrouwenorganisaties steunen, hebben nu minder te besteden. Voor de ontwikkelingssector in Nederland stond 2009 in het teken van MFSII. Ontwikkelingssamenwerking moet gemoderniseerd en 'samenwerken' is het toverwoord. Hoewel WO=MEN zelf geen MFS subsidie krijgt en ook geen aanvraag heeft ingediend, voelden wij de effecten van deze modernisering in het feit dat veel van onze leden opeens nergens tijd voor hadden. Alle tijd werd opgeslokt door het vinden van de juiste partners en, als die eenmaal gevonden waren, door D-, O-, A- en V-toetsen.

Voor WO=MEN was de grote vraag natuurlijk: in hoeverre draagt dit nieuwe stelsel bij aan het realiseren van genderjustice? Om te beginnen is het mainstreamen van gender in de aanvraag geen voorwaarde voor financiering. 'Gender gelijkheid en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten' is wel geïdentificeerd als prioriteitsthema, maar als een coalitie besluit een andere prioriteit te kiezen, milieu bijvoorbeeld, is er niets dat hen verplicht goed na te denken over de verschillende rol van mannen

en vrouwen bij het bereiken van milieudoelstellingen. 'Spreekt toch voor zich?' denken ze misschien op het ministerie. Daar geeft men aan dat de genderaanpak wordt meegewogen in de kwalitatieve beoordeling. Vanzelfsprekend. Hoe vanzelfsprekend dat is, en of het misschien in sommige gevallen meer vanzelfsprekend is dan in andere gevallen, dat zal nog moeten blijken. En dan die samenwerking. Het meest in het oog springende effect hiervan is natuurlijk dat de werkdruk op het ministerie verlaagd wordt. Onprettige bijkomstigheid is dat de werkdruk bij de Nederlandse NGOs juist verhoogd wordt. En daar gaat de schoen wringen. Lopen we met MFSII het risico dat we aan inhoudelijke specialisatie inboeten door het verhogen van de werkdruk en het opvoeren van organisatie-eisen? Eisen die juist kleinere specialistische NGOs een extra last opleggen zonder dat aangetoond is dat dit ook tot betere kwaliteit van interventies leidt?

Aan de andere kant heeft samenwerking natuurlijk de potentie om leren te stimuleren en daardoor sneller en effectiever te verbeteren. De vraag is alleen of dit afgedwongen moet worden in beleid. De leden van WO=MEN en andere inhoudelijke netwerken hebben zich al – geheel vrijwillig – geëngageerd aan samenwerking en leren. Daar willen ze tijd voor vrijmaken, omdat ze er het nut van inzien, niet omdat het moet. Ikzelf denk dat deze tijd vraagt om meer flexibele manieren van co-operatie en co-creatie, waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van nieuwe technologieën en virtuele of gelegenheidsnetwerken. MFSII is in feite een oud systeem in een nieuw jasje. In de komende jaren zal moeten blijken of dat nieuwe jasje werkt of dat we echt de stap naar 2.0 gaan maken. Utrecht. 'Ik heb gereden, kook jij?' 'Je bedoelt of ik zo dadelijk de pizza's in de oven wil gooien?' Ja hoor, dat doe ik. Ga jij maar voetbal kijken.'

Wat heeft 2009 WO=MEN gebracht?

inleiding

Wat heeft 2009 WO=MEN gebracht? Het werkplan van het afgelopen jaar stond voor optimisme met de leus 'Yes we can!'. Internationaal is er inderdaad reden tot vieren. Er zal een nieuwe organisatie voor gender binnen de VN komen. De internationale gemeenschap heeft seksueel geweld erkend als oorlogswapen en opnieuw opgeroepen tot de implementatie van 1325. Er is een nieuwe internationale speler bij voor mannen en rechtvaardigheid: MenEngage, een samenwerkingsverband van NGOs en netwerken, gesteund door VN organisaties en verschillende overheden. De jaarlijkse Commission on the Status of Women van 2009 gaf mannen ook een plek in het debat over zorg in het kader van HIV/AIDS. Zoals u in dit jaarverslag kunt lezen hebben de leden van WO=MEN deze ontwikkelingen niet alleen op de voet gevolgd maar zijn ze er zelf nauw bij betrokken geweest. Daarnaast zijn dichterbij huis belangrijke stappen gezet. Met het Strategisch Plan 2009-2013¹ hebben de activiteiten van WO=MEN op de lange termijn richting gekregen. Dit plan is na uitgebreide consultatie onder de leden in 2008, in 2009 definitief aangenomen. Ook heeft WO=MEN zich verdiept in de nationale begroting en het nieuwe MFS stelsel en de consequenties van dit nieuwe beleid voor gender. In 2009 voerden we een dialoog met Nederlandse regeringsvertegenwoordigers over enkele van deze actuele gender kwesties. Tegelijk is er reden tot zorg. Terecht zijn er in 2009 op verschillende momenten tijdens activiteiten van WO=MEN vragen gesteld over wat er bereikt is op het gebied van genderrechtvaardigheid en hoe de gender agenda in het 'veld' wordt geïmplementeerd. De CEDAW schaduwrapportage is kritisch over gender in het Nederlands beleid en er is wereldwijd nog steeds een chronisch tekort aan financiële steun voor vrouwengroepen en organisaties voor genderrechtvaardigheid.

De internationale geldstromen zijn aan verandering onderhevig, waarbij schaalvergroting een risico is voor de financiering van kritische en kwetsbare groepen. De zichtbare consequenties van de financiële crisis op de toch al scheve genderverhoudingen wereldwijd zijn vermoedelijk slechts de top van de ijsberg. Zolang vrouwen van alle klassen en seksuele geaardheden niet gelijkwaardig participeren in besluitvorming op elk niveau is er geen sprake van echte democratie. Grote onderwerpen die niet in een jaarverslag te vangen zijn. Dit verslag pretendeert dan ook niet om volledig recht te doen aan de vruchtbare discussies die het afgelopen jaar gevoerd zijn over deze onderwerpen en de samenwerking die daaruit is voortgekomen. Het legt wel een aantal belangrijke momenten en uitkomsten vast.

De activiteiten in dit jaarverslag zijn ondergebracht onder lobby en netwerken, dit zijn de twee hoofddoelen van WO=MEN:

- **Lobby:** het verankeren van genderjustice in internationale samenwerking
- **Netwerken:** contact en kennisuitwisseling tussen leden faciliteren

De activiteiten onder draagvlak en de hoofdstukken over organisatie en financiën moeten gelezen worden als belangrijke voorwaarden voor het realiseren van deze twee doelen. Omdat de meeste activiteiten van WO=MEN betrekking hebben op beide hoofddoelen, zal de indeling bij lobby of netwerken in sommige gevallen arbitrair zijn.

¹ Het strategisch plan is in oktober 2009 naar alle leden verzonden en is opvraagbaar bij het secretariaat van WO=MEN.

Highlights 2009

1 Seminar WO=MEN in Business

Op 17 november organiseerden Yente en WO=MEN onder de titel 'Een wereld te winnen' een seminar/netwerkbijeenkomst met als onderwerp vrouwelijk ondernemerschap. Rond de 80 vrouwen en één man namen deel aan het evenement, dat plaatsvond op een unieke locatie: een boot in Amsterdam. Vrouwelijke ondernemers, leden van WO=MEN en andere geïnteresseerden van maatschappelijke organisaties verzamelden zich om ervaringen uit te wisselen over vrouwelijke ondernemers als *agents of change*. Hoe kunnen vrouwelijke ondernemers in ontwikkelingslanden versterkt worden?

Uit de discussies kwam naar voren dat ondersteuning bij het verschaffen van toegang tot (internationale) markten vrouwen helpt om succesvol te kunnen ondernemen. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren door middel van het verschaffen van krediet, het verschaffen van netwerk mogelijkheden, capaciteitsversterking en informatie-uitwisseling. Overheid, maatschappelijke organisaties en ondernemers hebben hierin een belangrijke rol.

2 Debat 'The Gender Agenda 2010'

In het Stads klooster in Den Haag organiseerde WO=MEN op 4 juni een debat over 'The gender agenda 2010'. Het gesprek tussen overheids- en NGO-vertegenwoordigers vond plaats rond drie centrale thema's: Convention on the Elimination of all forms of Discrimination Against Women (CEDAW), 1325 en de Millennium Development Goals (MDG's). Het doel van de bijeenkomst was om geïnteresseerden in gender een actuele stand van zaken te geven rond deze thema's, om hen te betrekken bij het werk van WO=MEN en in contact te brengen met andere leden van WO=MEN. Meer dan 40 vrouwen hebben de bijeenkomst bijgewoond, waarvan tenminste de helft nog niet lid van WO=MEN. Het debat heeft concrete ingangen voor lobby en Linking and Learning

gecreëerd, waaronder een optie voor een consultatie over het buitenlandbeleid van Nederland, in samenwerking met het Netwerk VN vrouwenverdrag. Daarnaast een uitnodiging van het Ministerie van Buitenlandse Zaken om met plannen voor twinning te komen en te komen praten over manieren om de coördinatie tussen NGO's en het Ministerie van Buitenlandse Zaken te verbeteren. Ook was er een uitnodiging voor een discussie over gender budgeting door Carlien Scheel van het Ministerie van OC&W.

3 De Keukentafel: werkgroep Mannen en Gender rechtvaardigheid²

In 2008 is de Werkgroep de Keukentafel opgericht. De Keukentafel gaat een dialoog aan met mannen, vrouwen, genderactivisten en genderleken. Dat doet zij aan de Keukentafel. Daarbij wijst ze gesprekspartners op het belang van een gender analyse maar ook op het belang mannen en mannelijkheid daarin te betrekken. Na de vliegende formele start van De Keukentafel tijdens de WIDE conferentie in het najaar van 2008, zijn de ontwikkelingen in 2009 in een stroomversnelling gekomen. In binnen- en buitenland bleken verschillende initiatieven en netwerken rond mannen-emancipatie en gender rechtvaardigheid te zijn gestart en vaak al te bloeien. Een inspirerende bijeenkomst van de alliantie MenEngage in Stockholm werd door De Keukentafel bezocht en leidde tot de uitgesproken ambitie om vanuit Nederland aansluiting te zoeken bij de bestaande internationale netwerken. Hiertoe werd ook het wereldwijde symposium EngagingMen2009 in Rio de Janeiro bezocht, waar De Keukentafel een spetterende driedimensionale posterpresentatie hield. Een kort verslag van dit symposium verscheen in OPZIJ.

De Keukentafel is in 2009 bezig geweest met het voorbereiden en schrijven van het projectvoorstel 'Mannen en Gender Rechtvaardigheid', met het zoeken van financiering en met een deel van de organisatie en uitvoering van dit project. In 2010 zal het project leiden tot een internationaal evenement, een website en een publicatie die de aanzet moet geven tot een samenwerkingsverband dat kan aansluiten bij de internationale alliantie MenEngage. In 2009 heeft de Keukentafel een tweejarige financiering ontvangen voor dit project vanuit het innovatie fonds van Cordaid.

² De werktitel in het werkplan 2009 was: Internationale Mannendag (p. 30) en mannen werkgroep gendergelijkheid (p. 11) De twee paragrafen zijn hier samengevoegd.

activiteiten

1 Lobby

In 2009 zijn op het gebied van gezamenlijke lobby met leden een aantal interessante nieuwe partners gevonden. Tevens is er al in 2009 een begin gemaakt met de organisatie van een symposium in februari 2010: genderjustice.nu. Dit symposium zal een beginpunt zijn voor vervolgotrajecten op de langere termijn, die nog meer vorm geven aan de hoofddoelstellingen van WO=MEN, lobby en netwerken. De bestaande werkgroep 1325 heeft zijn blik over de grens gericht. Daarnaast heeft het voorneemen van WO=MEN om zich op de Nederlandse rijksbegroting te richten in 2009 meer focus gekregen. De lobby tijdens de Commission on the Status of Women in New York had ondanks dat de delegatie kleiner was dan voorgaande jaren, veel succes.

2 Begrotingsbehandeling

Jaarlijks wordt de Nederlandse Rijksbegroting gepresenteerd op Prinsjesdag. Vooral de zes maanden daarvoor, vanaf de voorjaarsbegroting, zijn belangrijk om het financiële beleid van Nederland te beïnvloeden. In het werkplan 2009 is voorgenomen om samen met de leden van WO=MEN het nationaal budget te monitoren op gender en de reacties van de leden op de begroting te bundelen. Dit had tot doel op termijn tot een verregaande samenwerking te komen in de vorm van het ontwikkelen van een 'nationale vrouwenbegroting'.

In het voorjaar van 2009 zijn gesprekken gevoerd met enkele lidorganisaties van WO=MEN en met vertegenwoordigers van het ministerie van Buitenlandse Zaken, dat belast is met de beantwoording van Kamervragen over gender in het internationaal beleid, inclusief de begroting. Hieruit kwam een beeld naar voren dat de vragen op het gebied van gender, die in de kamer gesteld worden doorgaans betrekking hebben op de ministeries en afdelingen van ministeries

die gender specifiek in de begroting benoemen. Ministeries die gender buiten beschouwing laten, blijven doorgaans 'buiten schot'. Dit beeld werd verwoord door zowel het ministerie van Buitenlandse Zaken, als door enkele leden en de lobbyorganisatie BBO.

Daarnaast kwam uit gesprekken naar voren dat de aard van de vragen doorgaans kwalitatief is en niet kwantitatief. Dit hangt samen met het vorige punt. Een eerste analyse van de nationale begroting laat zien dat het stellen van kwantitatieve vragen t.a.v. gender in het nationale budget niet mogelijk is. Hoewel gender genoemd wordt in de verklarende tekst van de begroting is het veelal ontbreken van geormerkt geld een ernstige belemmering voor een structurele analyse van het budget. Gender wordt gezien als mainstreaming issue waardoor het niet – of te weinig - terug te vinden is in de verschillende budgetlijnen. De vragen die organisaties naar aanleiding van het budget stellen zijn daardoor beperkt tot 'hoe gender is opgeschreven' in plaats van gericht op hoeveel geld er aan gender besteed wordt.

In 2009 is er daarom voor gekozen om de inzet van WO=MEN richting de nationale begroting te beperken tot een specifiek beleidsterrein: ontwikkelingssamenwerking. In dat kader heeft WO=MEN zich gericht op het nieuwe medefinancieringsstelsel (MFSII), dat voor de leden uiterst relevant is en waarbinnen het meer mogelijk leek om concreet handen en voeten te geven aan gender in internationale samenwerking. Hieronder staan de activiteiten van WO=MEN rondom MFSII verder beschreven. Daarnaast heeft WO=MEN een eerste verkenning gedaan van genderbudgeting als methode om verder te komen met haar lobby richting een begroting waarin gender zowel kwantitatief als inhoudelijk verankerd is.

Outputs

- Eerste analyse van nationaal budget
- Verkennende gesprekken met leden en beleidsmakers

Resultaten

- Specificatie van de strategie voor de begrotingsbehandeling

3 Medefinanciering vernieuwd

In 2009 is het nieuwe Mede Financieringsstelsel (MFSII) gelanceerd voor de periode 2011-2015. Minister Koenders voor Ontwikkelingssamenwerking heeft zich meerdere malen publiekelijk en op papier uitgesproken voor het belang van genderjustice binnen ontwikkelingssamenwerking. MFSII werd daarom door de leden van WO=MEN aangewezen als een belangrijk moment om genderjustice structureel te verankeren in ontwikkelingssamenwerking via de medefinancieringsstructuur. Uit de door WO=MEN georganiseerde ledenconsultatie en de daarop volgende e-mail correspondentie zijn een aantal aanbevelingen geformuleerd over de wijze waarop gender geïntegreerd zou moeten worden in alle fasen van MFSII, van aanvraag tot rapportage³. De leden die aan de consultatie deelnamen zijn grotendeels vanuit hun werk zelf bij MFSII betrokken.

De aanbevelingen van WO=MEN voor MFSII zijn aangeboden aan haar gesprekspartner bij het Ministerie, de toenmalige afdeling DSI/ER (alle medewerkers). Daarnaast werden de adviezen van WO=MEN gepresenteerd tijdens een ledenvergadering van Partos. Partos en haar leden hebben vervolgens in haar overkoepelend advies genderjustice meegenomen. Dit advies is aangeboden aan de afdeling Kwaliteit en Effectiviteit van het Ministerie van Ontwikkelingssamenwerking (belast met MFS). De adviezen van WO=MEN werden daarnaast beschikbaar gesteld aan de politieke partijen; PvdA, Groen Links, D66, CDA en Christen Unie. Daar werd opvolging aan gegeven door middel van telefonisch contact met de beleidsmedewerkers van genoemde partijen.

In het definitieve subsidiekader van MFSII wordt gender – conform het vastgestelde beleid van Koenders – benoemd als een van de vier prioriteitsthema's. Aanvragers moeten minimaal een van deze thema's kiezen als prioriteit in hun aanvraag. Gender is echter een thema dat in alle interventies aandacht zou moeten krijgen, niet alleen als het als prioriteit is geïdentificeerd. Uit de aanvraagprocedure wordt tot dusver niet duidelijk in hoeverre het effectief en consequent aandacht besteden aan gender door aanvragers, leidt tot een positiever beoordeling van hun aanvraag. WO=MEN heeft hier herhaaldelijk vragen over gesteld via de daarvoor bestemde MFSII interactieve website en aan de afdeling DSI/ER. Tot op heden is er geen eenduidig antwoord gekomen

behalve dat een effectieve gender aanpak kwalitatief in de beoordeling meeweegt. Het is echter niet duidelijk of en hoeveel 'punten' er verdiend kunnen worden met een dergelijke aanpak.

Tijdens de consultatie en gesprekken met de leden over het lobbytraject rondom MFSII, kwam voor de eerste keer in de geschiedenis van WO=MEN, heel duidelijk naar voren dat sommige leden zich in een spagaat gedwongen voelden. In hoeverre kun je als organisatie kritische geluiden laten horen over een beleid waar je zelf sterk van afhankelijk bent. Verschillende leden gaven aan dat een netwerk als WO=MEN van belang is om dat kritische geluid wel te laten horen, zonder dat een individuele organisatie zichzelf in de spotlight hoeft te zetten.

Mede als gevolg van deze eerste ervaringen met MFSII heeft WO=MEN besloten om als onafhankelijke gender platform met al haar partners op gelijkwaardige wijze te willen blijven samenwerken en zelf niet deel te nemen aan een van de MFSII coalities. Daarnaast past het werk van WO=MEN niet binnen de aanvraag richtlijnen van MFS. Dit besluit zorgt ervoor dat WO=MEN MFSII in de komende jaren kritisch zal kunnen blijven volgen. Voor de effectiviteit van die lobby is het echter belangrijk dat WO=MEN steun zoekt bij de directies van enkele van haar leden, omdat de genderexperts van die lid organisaties niet altijd het mandaat hebben om over deze lastige onderwerpen namens de hele organisatie te spreken.

³ De aanbevelingen zijn opvraagbaar bij het secretariaat.

Outputs

- 11 aanwezigen bij MFSII consultatie
- 20 leden op MFSII mailinglist
- Er is een geconsolideerd advies tot stand gekomen: aanbevelingen aan MFS
- Er is een lobbytraject uitgezet en uitgevoerd

Resultaten

- Het belang van gender in MFSII is onder de aandacht gebracht van leden van Partos (directeuren en M&E medewerkers) en opgenomen in Partos aanbevelingen
- Het belang van gender in MFSII is onder de aandacht gebracht van Kamerleden. Kamerlid Chantal Gill'ard (PvdA) benoemde het belang van gender nadrukkelijk in de bespreking van MFSII in de kamer.
- De leden van WO=MEN zijn betrokken en geïnformeerd over MFSII.
- Samenwerking op het gebied van lobby voor gender en MFSII is tot stand gekomen (leden, Partos en parlementariërs)

4 Genderbudgeting

Genderbudgeting is een internationaal erkende methode om zowel tot een beter kwalitatief als kwantitatief inzicht te komen van gender in overheidsbudgetten. Daarnaast is genderbudgeting opgenomen in CEDAW en in het Beijing Platform for Action. Beide documenten worden onderschreven door de Nederlandse overheid.

Bij een eerste inventarisatie onder de leden van WO=MEN bleek de kennis over genderbudgeting beperkt, vooral doordat de capaciteit ontbreekt om genderbudgeting concreet uit te voeren. Dit bleek uit een enquête die in augustus 2009 onder leden werd uitgevoerd. Naar aanleiding van deze enquête werd in september 2009 een bijeenkomst georganiseerd waarbij capaciteitsopbouw werd geboden door twee –internationale experts: Thera van Osch (tevens lid WO=MEN) en Janet Veitch⁴. Er werd ook een praktisch handboek voor genderbudgeting ter beschikking gesteld door auteur Sheila Quinn.

Voorafgaand aan de bijeenkomst werden verkennende gesprekken gevoerd met het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het Directoraat Emancipatie (OC&W). Dit werd teruggekoppeld tijdens de bijeenkomst. De reden dat Genderbudgeting tot op heden niet toegepast wordt op het Nederlandse budget zijn volgens Buitenlandse Zaken en DE meerledig.

- Bij het Ministerie van Financiën is onvoldoende capaciteit en gender kennis aanwezig. Genderbudgeting zou niet passen in de bestaande methodiek. Eerdere voorstellen vanuit E-Quality en DE om genderbudgeting toe te passen werden op die grond afgewezen.
- De begroting wordt alleen op hoofdlijnen geformuleerd per ministerie, er is doorgaans weinig tot geen specificatie naar specifieke afdelingen op thema's. Dit soort informatie is

zeer moeilijk te verkrijgen of niet beschikbaar. Bij DSI/ER, een van de beter presterende afdelingen, is bijvoorbeeld alleen informatie verkrijgbaar over budgetten die volledig voor gender bestemd zijn (MDG3 fonds). Ten aanzien van activiteiten met een gender 'component' is geen voor gender geormerkt geld.

- Er zijn geen 'sex aggregated data' beschikbaar, dit wordt als voorwaarde gezien voor de meeste vormen van genderbudgeting.

Op basis van de geboden informatie werd met de aanwezige leden besproken welke verdere mogelijkheden en uitdagingen ze zien voor genderbudgeting. Er werd door de leden positief gereageerd op de geboden informatie tijdens de bijeenkomst en er werd op vervolg aangedrongen. Met meer 'know how' op het gebied van genderbudgeting zijn onze leden een betere gesprekspartner voor overheid en politiek. Ook waren er diverse consultants aanwezig die met de juiste kennis een rol kunnen spelen als uitvoerder van genderbudgeting. WO=MEN kan in dit proces een positieve aanjager zijn. Tot slot werd benadrukt dat politieke wil en interne capaciteitsopbouw bij de overheid nodig is voor het slagen van genderbudgeting.

Outputs

- Handboek genderbudgeting (ter beschikking gesteld door Sheila Quinn)
- 25 aanwezigen bij de bijeenkomst Genderbudgeting
- 2 Inhoudelijke presentaties voor capaciteitsopbouw

Resultaten

- Leden zijn geïnformeerd over genderbudgeting (mogelijkheden en werkwijze)
- Genderbudgeting is hernieuwd onder de aandacht gebracht van Buitenlandse Zaken en OC&W
- In maart 2009 werd tijdens de voorbereidende bijeenkomst voor de CSW door vertegenwoordigers van Buitenlandse Zaken en OC&W toegezegd dat zij in 2010 serieus gaan kijken naar genderbudgeting. Dit is een direct resultaat van de lobby door WO=MEN en haar leden.

⁴ Het volledig verslag is opvraagbaar bij het WO=MEN secretariaat

5 Commission on the Status of Women: Equal sharing and HIV/AIDS

The Commission on the Status of Women (CSW) is een commissie van de United Nations Economic and Social Council (ECOSOC), uitsluitend gericht op gender gelijkheid en de bevordering van de positie van vrouwen. Elk jaar komen regeringsvertegenwoordigers bij elkaar om voortgang te bespreken, uitdagingen en beleid te formuleren om de positie van vrouwen wereldwijd te bevorderen. In 2009 was het thema van de CSW "the equal sharing of responsibilities between women and men, including care-giving in the context of HIV/AIDS".

Elk jaar organiseert WO=MEN in samenwerking met E-Quality en de NVR een consultatie in de aanloop naar de CSW, om als Nederlands maatschappelijk middenveld een gezamenlijk standpunt te formuleren. In 2009 werd deze samenwerking verbreed naar Share-net omdat dit netwerk zich specifiek richt op seksuele en reproductieve rechten. Aan de consultatie van 2009 heeft de gezamenlijke achterban van deze organisaties deelgenomen. Inhoudelijk werd er een verbinding gelegd met de lobby richting ICPD+10, waar eveneens seksuele en reproductieve rechten centraal stonden. Het einddoel van de consultaties was een aantal aanbevelingen te formuleren om mee te geven aan de Nederlandse overheidsdelegatie. Op Europees niveau werd in de aanloop van en tijdens de CSW met WIDE samen gewerkt.

Namens WO=MEN nam in 2009 een officiële vertegenwoordiger deel aan de CSW (ook namens Aim for human rights en het netwerk VN-vrouwenverdrag). De WO=MEN vertegenwoordigster verzamelde input van de aanwezige Nederlandse organisaties voor de CSW blog die het thuis front op de hoogte hield van de ontwikkelingen tijdens de CSW. (Zie <http://womeninnewyork.blogspot.com/>) Daarnaast namen nog vier andere leden van WO=MEN deel. Internationaal werkten de Nederlandse organisaties in New York samen met een internationale coalitie van zorgverstrekkers. Samen formuleerden ze concrete amendementen op de draft Agreed Conclusions van de CSW. Hier enkele voorbeelden:

"The Commission acknowledges the important role of national machineries for the advancement of women, national human rights institutions where they exist, and civil society, especially women's organizations."

"Measure, in quantitative and qualitative terms, unremunerated work that is outside national accounts, in order to better reflect its value in such accounts, and recognize and take necessary measures to incorporate the value and cost of unpaid work within and between households and society at large in policies, strategies, plans and budgets across all relevant sectors;"

(bij aanbevelingen aan regeringen)

Naast aanbevelingen die zijn overgenomen hadden de Nederlandse NGO's ook nog enkele omstreden punten geformuleerd zoals het benoemen van effecten van de privatisering van zorg op onbetaald zorgwerk, en de eventuele disproportionele effecten daarvan op vrouwen. Deze aanbeveling is wel overgenomen door andere maatschappelijke organisaties maar is niet in het slotdocument terechtgekomen. De inbreng van de Nederlandse NGO's was bijzonder effectief in het beïnvloeden van de EU positie en het uiteindelijke slotdocument van de CSW. De intensieve samenwerking met de Nederlandse regering heeft daaraan bijgedragen. Deze samenwerking werd volgens de delegatie bevorderd door de hoge kwaliteit van de aanbevelingen.

Outputs

- Informatievoorziening via blog, website, nieuwsbrief en member updates.
- Intensieve samenwerking met E-Quality, NVR, Share-net en WIDE
- 16 deelnemers aan de consultatie
- Aanbevelingen aan de Nederlandse regering
- Er namen 3 leden van WO=MEN deel aan de CSW (Cordaid, Oxfam-Novib, Aim for human rights)
- Eén lid (WPF) nam deel aan de ICPD+10 bijeenkomsten (gerelateerd aan CSW).
- Ontmoeting met permanente vertegenwoordiging in New York
- Verschillende ontmoetingen met de Nederlandse regeringsdelegatie

Resultaten

- Betrokkenheid van Nederlands maatschappelijk middenveld, gender en vrouwenorganisaties bij de CSW is vergroot, o.a. door de samenwerking met een nieuwe samenwerkingspartner en de verbinding met een andere politieke agenda (ICPD+10)
- Kennis over Beijing en het CSW is vergroot richting de leden van WO=MEN en de lezers van de nieuwsbrief en het blog
- Samenwerking Nederlandse NGO's met Nederlandse regeringsdelegatie als gevolg van de hoge kwaliteit van de aanbevelingen bevordert.
- Positieve beïnvloeding van de Europese positie door Nederlandse NGO's en regeringsdelegatie
- Overname van aanbevelingen Nederlandse NGO's door Nederlandse delegatie, internationale NGO's, EU en UN

6 Werkgroep 1325: intensiever samenwerken

De werkgroep 1325 is een coalitie van organisaties die zich gezamenlijk inzetten voor en toezien op de uitvoer van het Nationaal Actieplan 1325. Het Nationaal Actieplan 1325 (NAP 1325) werd december 2007 gelanceerd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken, als uitkomst van het Schoklandakkoord. Het NAP 1325 beoogt systematische aandacht en steun voor en de erkenning van de rol van vrouwen in conflict- en postconflictsituaties. Uit een tijdelijke coalitie van organisaties die input hebben geleverd op de formulering van het plan is een structurele werkgroep 1325 (WG1325) ontstaan. De werkgroep wordt ondersteund vanuit het secretariaat van WO=MEN. In 2008 was de werkgroep zeer actief op lobbygebied, waarmee enkele eerste successen behaald zijn. In 2009 heeft de WG1325 zich voornamelijk gericht op internationale uitwisseling, monitoring en evaluatie (M&E) en vervolg van lobbyactiviteiten voor een verbeterde implementatie van 1325 in (post) conflict landen.

Internationale uitwisseling

In September 2009 namen enkele leden van de WG1325 deel aan een Europese uitwisseling van 'good practices' op het gebied van nationale actieplannen in het kader van 1325. Deze werd georganiseerd door de 'European Peacebuilding Liaison Office' (EPLO). Internationaal waren er in 2009 14 actieplannen wereldwijd. Alle actieplannen vertonen soortgelijke tekortkomingen: het ontbreken van geormerkte budgetten en een gebrek aan

duidelijke doelstellingen en maatstaven voor implementatie. Met de verschillende deelnemers werd gezocht naar strategieën om hier verbetering in aan te brengen. In 2009 werd vanuit WPP en Cordaid (beide lid van de werkgroep) samenwerking gezocht met het 'Global Network of Women Peacebuilders'.

Dit netwerk is internationaal bezig de indicatoren die bestaan voor het monitoren van 1325 te stroomlijnen. De organisatie Multi Cultural Women Peace Network (MCWPN) organiseerde een conferentie in het grote meren gebied, waarover zij binnen de werkgroep rapporteerde. Enkele andere leden van de WG1325 namen deel aan internationale conferenties en uitwisselingen en gaven een terugkoppeling tijdens de werkgroepbijeenkomsten.

Monitoring en Evaluatie (M&E)

Vanwege het belang van het laten zien van concrete, tastbare resultaten op 1325 heeft de WG1325 in 2009 bij de ministeries van Buitenlandse Zaken en Defensie aangedrongen op een interministeriële M&E groep met deelname van de NGO's en kennisinstituten. Deze is in juni tot stand gekomen en de WG1325 is hierin vertegenwoordigd. De M&E groep probeert van de huidige rapportagemethodiek, een matrix waarin de NAP ondertekenaars rapporteren over hun activiteiten, een meer kwalitatief instrument te maken waarin de samenhang tussen verschillende activiteiten op resultaatniveau beter zichtbaar wordt. Rond de 10-jarige verjaardag van 1325 zal, bij wijze van tussentijdse evaluatie van het Nederlandse NAP, de voortgang van de M&E groep gepresenteerd worden.

Partnerschap/Twinning

Het idee van 'partnerships' werd medio 2009 in de WG1325 geïntroduceerd om enerzijds te stimuleren dat meer landen nationale actieplannen ontwikkelen en anderzijds de implementatie en effecten van 1325-actieplannen te verbeteren in de (post) conflict landen waar het om gaat. Door een beperkt aantal landen te kiezen waar de inzet op het gebied van 1325 wordt gecoördineerd en eventueel geïntensifieerd kunnen de effecten van die gezamenlijke inzet worden vergroot en beter worden gemeten. Door samenwerking te intensiveren kan bovendien wederzijds geleerd worden (cross learning).

Een dergelijke samenwerking kwam deels tot stand tussen Ierland, Liberië en Oost Timor. Ierse organisaties gaven echter aan dat dit een zeer beperkte vorm van samenwerking betrof. Omdat er over het idee van partnerschappen en/of twinning nog geen begrippenkader bestaat, heeft de werkgroep in 2009 een discussiestuk geformuleerd met de titel 'geïntensiverde partnerschappen voor 1325'. Dit stuk werd verspreid en besproken op verschillende conferenties in binnen en buitenland, vooral een in Oslo waar wederom 'good practices' en 'M&E' centraal stonden. De werkgroep heeft op basis van het stuk een aantal verzoeken tot verdere samenwerking en uitwisseling gekregen.

Outputs

- Concept paper Twinning/Intensified Partnerships
- Deelname verschillende leden (5 personen) WG1325 aan internationale conferenties, uitwisselingen in o.a. Oslo, Rome, Madrid, Brussel en Brundi
- Presentaties Coördinator WO=MEN bij Cordaid tijdens internationaal 1325 evenement (80 aanwezigen), EPLO Europees 1325 evenement (40 aanwezigen), IKV Pax Christi nationaal evenement (20 aanwezigen)
- M&E groep bestaande uit Defensie, Buitenlandse Zaken, kennisinstututen en Ngo's.

Resultaten

- Toenemende internationale en Nederlandse steun voor intensieve partnerships met (post) conflict landen om samen te werken aan de implementatie van 1325
- Beter begrip bij de WG1325 over internationale obstakels in de implementatie van 1325
- Toegenomen coördinatie en samenwerking met internationale partners en daarmee vergrote effectiviteit van resolutie 1325 internationaal
- Monitoren van het Nederlandse Nationaal Actieplan is onderwerp van discussie voor het tienjarig bestaan van resolutie 1325 tevens 'Mid-term review' van het Nederlandse NAP 1325.

7 Genderjustice.nu

De tienjarige verjaardag van het Platform for Action van de vierde wereldvrouwenconferentie in Beijing (Beijing+10) vormde de de aanleiding voor het oprichten van WO=MEN. In 2010 zijn we alweer 5 jaar verder: Beijing+15 vindt in maart 2010 plaats tijdens de Commission on the Status of Women in New York. Tijdens de vijftienjarige verjaardag van het toen geformuleerde Platform for Action, staat de evaluatie van de tot nu toe behaalde resultaten centraal. Eind 2009 blijkt dat de internationale ambities richting Beijing+15 minimaal zijn. Voor WO=MEN was dit aanleiding voor een moment van kritische reflectie: Hoe lang blijven we eigenlijk doortellen na Beijing en hoe kunnen we zelf invloed hebben op versnelde implementatie van het Platform for Action en het vormgeven van nieuwe ambitieuze doelstellingen. Hoe kunnen we onze lobby-activiteiten beter strategisch verbinden en hoe kunnen wij nog beter samenwerken om gender te implementeren? Al deze vragen komen voort uit het overkoepelend doel van WO=MEN: gender blijvend op de agenda houden. Daarom heeft WO=MEN eind 2009 besloten 2010 af te trappen met een symposium: Genderjustice.nu. Dit symposium zal waar mogelijk het begin vormen van de genderagenda voor de komende jaren en samenwerking op specifieke thema's voor de langere termijn.

Hoewel het evenement pas in 2010 plaats zal vinden is er in 2009 al veel voorbereid zoals het bepalen van de richting van het programma, de logistieke voorbereidingen, oproepen aan leden voor deelname en 'good practices' en het benaderen van facilitators en sprekers.

Outputs

- Programma in globale lijn vastgesteld
- Uitnodigingen en oproepen onder leden en bredere achterban WO=MEN verspreid
- Locatie en logistiek geregeld

Resultaten

In 2010 te bepalen

partners

1 WIDE

In 2009 werkte WO=MEN samen met Women in Development Europe (WIDE). Met WIDE wisselde WO=MEN in 2009 informatie, inhoudelijke aanbevelingen en contacten uit in het kader van de CSW. Twee WO=MEN leden en een staf lid namen in 2009 deel aan de jaarlijkse conferentie van WIDE en organiseerden hier een workshop. Een bestuurslid van WO=MEN nam deel aan voorbereidingen voor de jaarlijkse conferentie van WIDE in 2010, met het thema migratie. Een staf lid (network facilitator) van WO=MEN nam deel aan een activiteit om capaciteit op te bouwen ten behoeve van netwerken. Alle activiteiten van WIDE waaraan WO=MEN als lid kan deelnemen worden bekend gemaakt via de Member Update.

In december 2009 werd door de Association for Women's Rights (AWID), Mama Cash en HIVOS een paneldiscussie georganiseerd op het Ministerie van Buitenlandse Zaken over de 'Impact van de internationale Crisis op vrouwen in het Zuiden'. De uitnodiging hiervoor werd breed binnen het WO=MEN netwerk verspreid. Daarnaast vonden er gesprekken met AWID plaats over de nieuwe online community van WO=MEN die in 2009 in ontwikkeling was.

WO=MEN ging in 2009 ook een aantal nieuwe samenwerkingsverbanden aan. Zo sloot WO=MEN zich via de Keukentafel aan bij het internationale netwerk MenEngage. Vanuit de WG 1325 werd in 2009 samenwerking gezocht met EPLO en 'Global Network of Women Peacebuilders'.

Outputs

- WO=MEN is formeel aangesloten bij 3 internationale netwerken
- WO=MEN werkt daarnaast samen met tenminste twee andere internationale organisaties

Resultaten

- Er is samenwerking bevorderd en tot stand gekomen tussen WO=MEN leden en haar internationale netwerken/partners
- Leden en werkgroepen hebben samenwerking bewerkstelligd tussen hun netwerken en WO=MEN

2 Nederland: MIND en CSW

Sinds de oprichting van WO=MEN is er de intentie uitgesproken om waar mogelijk samen te werken met het netwerk VN-Vrouwenverdrag. Over het algemeen bestaat deze samenwerking uit het benutten van elkaars communicatiemiddelen voor het verspreiden van berichten over activiteiten. Specifiek werd er in 2009 samengewerkt in het kader van de CSW en werd een consultatie georganiseerd waarbij leden van WO=MEN werden uitgenodigd hun inbreng te geven op de CEDAW schaduwrapportage.

In 2009 heeft WO=MEN mogelijkheden tot samenwerking verkend met MIND, Platform voor Diaspora en gender. Er is besloten in het kader van de CSW in 2010 met elkaar samen te werken in het kader van consultaties die door MIND worden georganiseerd in verschillende migrantengroepen. Ook neemt MIND via WO=MEN deel aan WIDE (zie boven).

Output

- Samenwerking met het netwerk VN-Vrouwenverdrag en MIND

Resultaten

- Aanbevelingen WO=MEN ten aanzien van het Nederlands buitenland beleid zijn overgenomen in de CEDAW schaduwrapportage
- Via MIND zijn meer migranten (vrouwen en mannen) bij het werk van WO=MEN betrokken

3 CONCORD

Concord is het Europese netwerk van nationale NGO netwerken voor ontwikkelings-samenwerking en is een sterke lobby organisatie richting de EU. Partos is de Nederlandse lidorganisatie van Concord. Concord is georganiseerd in thematische werkgroepen, een daarvan is de genderwerkgroep. In 2009 heeft Anneke Wensing namens AMREF, op verzoek van Partos zitting genomen in deze genderwerkgroep. In 2009 heeft er echter maar

een werkgroepvergadering plaatsgevonden waarna er door wisselingen op het secretariaat van Concord en het wegvallen van de voorzitter van de werkgroep, lange tijd geen activiteit heeft plaatsgevonden. Het is te verwachten dat de werkgroep in 2010 weer bij elkaar komt waarna er hopelijk concrete activiteiten kunnen worden uitgezet. Anneke zal de leden van WO=MEN in ieder geval blijven informeren via de nieuwsbrief.

4 GEAR

In September 2009 werd tijdens de Algemene Vergadering van de VN een resolutie aangenomen voor de creatie van een nieuw VN instituut voor de promotie van vrouwenrechten wereldwijd. Deze nieuwe instantie is een uitgelezen kans om te pleiten voor verbeterde implementatie van het Beijing Platform of Action. Voorafgaand aan dit moment heeft de GEAR campagne zich hard gemaakt om het nieuwe VN orgaan die UNIFEM, INSTRAW, OSAGI en DAW moet gaan vervangen voldoende daadkracht en mandaat te geven. WO=MEN heeft dit doel in 2009 van harte onderschreven door middel van ondertekening van de brief van de European Gear werkgroep. De input van WO=MEN richting GEAR wordt door Daniela Rosche (Oxfam-Novib) verwoord. Zij gaf op verschillende momenten tijdens 2009 een actuele stand van zaken in de nieuwsbrief en member update. Een aantal maal nam zij ook voor overleg contact op met het secretariaat.

Outputs:

- 4 Berichten over GEAR zijn verschenen in de Memberupdate en nieuwsbrief
- WO=MEN heeft de GEAR aanbevelingen onderschreven.

communicatie

1 Member update: informatie in een handzaam formaat

In de Member Update wordt er niet alleen rekening gehouden met thema's die WO=MEN op de agenda heeft staan, maar ook worden leden rechtstreeks en persoonlijk op de hoogte te houden van relevante interne informatie zoals de introductie van nieuwe leden, het aankondigen van WO=MEN evenementen, het plaatsen van oproepen, deelname aan (inter)nationale conferenties e.d. Het aanbod wordt afgestemd op het professionele werkveld en het interessegebied van de leden. Het biedt leden de gelegenheid om nieuws te plaatsen en zo gemakkelijk informatie te kunnen verspreiden binnen het netwerk. Leden kunnen op die wijze aandacht vragen voor publicaties, activiteiten en andere mededelingen. Deze informatie wordt overigens deels proactief door het secretariaat geworven en deels door leden zelf aangedragen. Voor het samenstellen van de Member Update maakt WO=MEN gebruik van haar eigen netwerk, externe netwerken zoals AWID en WIDE en een aantal specifiek op gender gerichte nieuwsagentschappen. In 2009 zijn er in totaal 6 Member Updates aan de leden verstuurd.

2 WO=MEN nu nog meer Online!

In 2008 werd door leden en bestuur besloten dat de oude website van WO=MEN en de bestaande communicatiemiddelen niet langer toereikend waren voor de informatiebehoefte van leden en externen. In het Werkplan 2009 werd daarom het voornemen uitgesproken een online community op te zetten waarmee leden gemakkelijker met elkaar contact kunnen onderhouden. Er is gekeken hoe de realisatie van de website en van de community zo goedkoop mogelijk kan plaatsvinden. Er zijn op basis daarvan gesprekken gevoerd met verschillende partijen. In 2009 werd een bedrijf gevonden dat beide zaken wilde sponsoren. Een fantastisch resultaat! De sponsor heeft een bijdrage geleverd in de vorm van de

expertise die noodzakelijk was om deze zaken tot een functionerend geheel om te zetten, het bouwen van de website en advies gegeven over beheer, hosting etc. De online community is samen met de website begin 2010 gelanceerd tijdens genderjustice.nu.

3 Nieuwsbrief

WO=MEN publiceert maandelijks een nieuwsbrief met (inter)nationaal nieuws op het gebied van genderjustice. Een grote variatie aan thema's wordt hierin opgenomen. In 2009 zijn er 12 nieuwsbrieven gedistribueerd onder de ruim 950 abonnees. Te denken valt aan: actualiteiten vanuit genderperspectief bekeken, zoals verkiezingen en rampen, internationale verdragen en politieke ontwikkelingen, succesvolle projecten die een bijdrage leveren aan genderjustice, spraakmakende resultaten, wetwijzigingen of overtredingen van internationale verdragen, nieuwe initiatieven en coalities, politieke ontwikkelingen in Nederland en het werk van onze leden en (inter)nationale partners. De nieuwsbrief heeft als voornaamste doel om een brede doelgroep bij gender (in)justice en het werk van WO=MEN te betrekken. Daarnaast bestaat de meerwaarde voor leden (naast de Member Update) uit de selectie van relevant nieuws, een soort gender 'knipselkrant'. Het is voor leden ook een kanaal om richting een grote en brede groep geïnteresseerden bekendheid te genereren voor eigen activiteiten, nieuws en vacatures.

wo=men organisatie

1 Strategisch plan

In 2009 is het Strategisch Plan 2009-2013 vastgesteld. Ook met de verdere uitvoer van het Strategisch Plan is in 2009 een begin gemaakt. In eerste instantie heeft het Strategisch Plan bijgedragen aan een beter begrip van de eigen activiteiten door in alle activiteiten te zoeken naar het raakvlak tussen lobby en netwerken. Daarnaast heeft het Strategisch Plan geleid tot tenminste één nieuwe activiteit genderjustice.nu, waar de doelen lobby en netwerken en de verschillende activiteiten van WO=MEN samenkomen.

2 M & E systeem

Op basis van het Strategisch Plan is een intern M&E systeem opgezet om de outputs van WO=MEN systematische te meten. Het M&E systeem is op dit moment in de testfase en is bedoeld ter onderbouwing van rapportages zoals deze en om de voortgang van activiteiten beter te monitoren. Het bleek in de praktijk lastig om ook op resultaat niveau te monitoren. Dit gedeelte is nog in ontwikkeling en daarom wordt er in dit jaarverslag in aanvulling op de geformuleerde outputs van het Werkplan ook inhoudelijk gerapporteerd over resultaten. In hoeverre WO=MEN de lobby successen van leden als resultaat kan claimen blijft een lastige vraag. Er is ook nog weinig zicht op indirecte resultaten, zoals het vervolg dat door leden gegeven wordt aan netwerkactiviteiten van WO=MEN. In de toekomst wil WO=MEN hier met periodieke evaluaties beter zicht op krijgen. Ook hoopt WO=MEN de komende tijd oplossingen en ideeën van leden te horen op basis van hun eigen ervaringen met M&E.

3 Bestuur

In 2009 werden drie nieuwe bestuursleden verkozen ter vervanging van de aftredende leden Isabelle Geuskens, Mariel van Kempen en Jennifer Bushee.

Het bestuur is op dit moment samengesteld uit de volgende leden:

- Anneke Wensing (voorzitter)
- Carolien Kernkamp (secretaris)
- Bas van Bergeijk (penningmeester)
- Ozden Yalim
- Jan Reynders
- Joan de Jong
- Loeky Drosen

In verband met de veelheid aan activiteiten en thema's van WO=MEN en haar leden heeft het bestuur in 2009 besloten tot een onderlinge taakverdeling door middel van portefeuilles. Zo is er steeds een aanspreekpunt voor leden en secretariaat, waardoor de kwaliteit beter verankerd is en optimaal gebruik gemaakt wordt van aanwezige expertise in het bestuur.

4 Personeel

De staf ondervond in 2009 een aantal ernstige tegenslagen.

In April 2009 was de programma-assistent van WO=MEN tijdelijk arbeidsongeschikt als gevolg van een ongeval. In reactie op advies van de ARBO dienst en om toekomstige fysieke klachten te voorkomen bij andere stafleden werd in 2009 geïnvesteerd in ergonomisch verantwoorde stoelen. Eind 2009 was de netwerk facilitator door persoonlijke omstandigheden enige tijd afwezig, daarvoor was zij al minder gaan werken om haar werkdruk te reduceren. Vanuit de gelden die door de verzekering werden uitgekeerd kon eind 2009 voor tijdelijke ondersteuning gezorgd worden om de vertraging in werkzaamheden te beperken. Er werd in 2009 mede vanwege deze omstandigheden niet extra geïnvesteerd in training.

In 2009 was de volgende staf werkzaam op het secretariaat van WO=MEN:

- Vanessa Hoen - Programma Assistent (0,6 fte)
- Conchita Garcia - Network Facilitator (0,6 en later 0,4 fte)
- Zairah Khan - Coordinator (0,8 fte)

Daarnaast was een aantal freelancers betrokken bij projecten van WO=MEN:

- De Ontwikkelingsfabriek / Saskia Vossenbergh (Genderjustice.nu)
- Marijke Dennissen - Freelance tijdelijke ondersteuning coördinator en secretariaat
- Veerle Verlooren van Themaat (Genderjustice/CSW)
- Jens van Tricht (Keukentafel)

Iedenlijst

Institutionele leden

Aim for Human Rights
Aletta
Amref Flying Doctors
Choice for Youth
EOS consult
Fair Wear Foundation
ICCO
IFOR/WPP
IKV Pax Christi
Ileia
MamaCash
MOVISIE
Oxfam Novib
Schone Kleren Campagne
Stichting Cordaid
Stichting Hivos
Stichting Yente
Women's Global Network
for Reproductive Rights
World Population
Foundation / MyBody

Individuele leden

Ines Balkema
Kitty Bentvelsen
Bas van Bergeijk
Leontine Bijleveld
Joke Buringa
Jennifer Bushee
Ama van Dantzig
Gisela Dütting
Marjan van Es
Caroline Grijsen
Verona Groverman
Saskia Ivens
Joan de Jong
Valli Kanapathipillai

Mariël van Kempen
Carolien Kernkamp
Ina Keuper
Koos Kingma
Margot Klute
Yvonne Koning
Miriam Langeveld
Geert Leenders
Anneke van Luijken
Lucy Maarse
Joke Manders
Gea Meijers
Blanca Mendez
Maitrayee Mukhopadhyay
Joke Oranje
Thera van Osch
Lilian Peters
Dorine Plantenga
Cornelie Quist
Marie-Anne van Reijnen
Jan Reynders
Matilda Rizopulos
Tessa Roorda
Marija Scheeve
Loes Schenk Sandbergen
Steven Schoofs
Ellettha Schoustra
Marika Smilde
Mariette Spigt
Athalie Stegeman
Inge Stemmler
Karin Verbaken
Carin Vijfhuizen
Saskia Vossenber
Margriet de Vries
Annemarie Westendorp
Ozden Yalim

Accountantsverklaring

BDO

Tel: +31 (0)20 228 08 00
Fax: +31 (0)20 228 02 02
www.bdo.nl

BDO Audit & Assurance B.V.
Postbus 11608, 2102 CC Den Haag
KvK-nummer 170110942, Dinsdag 19 maart 2010

Aan: Bestuur van WO+M&N, Dutch Gender Platform

ACCOUNTANTSVERKLARING

Wij hebben de in dit rapport opgenomen Jaarrekening 2009 van WO+M&N, Dutch Gender Platform, te 's-Gravenhage bestaande uit de balans per 31 december 2009 en de rekening van baten en lasten over 2009 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur
Het bestuur van de vereniging is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag. Beide in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de Jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant
Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoordelijke keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de entiteit. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de stichting heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel
Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van WO+M&N, Dutch Gender Platform per 31 december 2009 en van het resultaat over 2009 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven".

Den Haag, 19 maart 2010

BDO Audit & Assurance B.V.
ruimsms.dctm

E.J. Herik RA

BDO Audit & Assurance B.V. is een lid van de BDO-groep van lidmaatschapsorganisaties die wereldwijd actief zijn. Het is niet bedoeld dat de BDO-groep aansprakelijk is voor de inhoud van dit rapport. Het is niet bedoeld dat de BDO-groep aansprakelijk is voor de inhoud van dit rapport.

financiën

Rekening van baten en lasten over het jaar 2009 (in euro's)			
	begroting	resultaat	resultaat
Baten	2009	2009	2008
Subsidies	205.000	183.068	170.432
Contributie leden	18.000	26.035	23.445
Bijdragen uit bedrijfsleven	2.500	0	1.000
Overige projectfinanciering	0	1.643	43.073
Totaal baten	225.500	210.746	237.950
Lasten			
Personeelskosten	104.583	107.103	109.403
Organisatie- en bureaunkosten	25.725	21.346	20.288
Planning en monitoring	5.100	4.800	4.760
Activiteiten	64.550	60.262	76.083
Investeringskosten	2.687	1.236	845
Afschrijvingskosten	0	792	0
Onvoorzien	0	0	3.355
Totaal lasten	-202.645	-195.539	-214.734
Rente baten	1.083	235	229
Totaal rente	1.083	235	229
Totaal exploitatieresultaat	23.938	15.442	23.445
Als volgt te bestemmen:			
Overige reserves	-5.149	0	0
Onttrekking overige reserves	1.876	0	0
Bestemmingsreserve personeel	-23.104	-8.430	-20.445
Onttrekking bestemmingsreserve personeel	15.439	0	0
Bestemmingsreserve vernieuwende initiatieven	-2.500	-1.000	-1.500
Bestemmingsreserve werkgroepen	-5.000	-1.500	-1.500
Bestemmingsreserve vervanging hardware	-1.500	0	0
Bestemmingsreserve externe ondersteuning	-4.000	-1.000	0
Bestemmingsreserve CSR	0	-1.500	0
Bestemmingsreserve Werkgroep	1325	0	-2.012
Resultaat na bestemming	23.938	15.442	23.445

women
Dutch Gender Platform